

15.08.2017

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi
virpi.hiltunen@minedu.fi

Viite Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö 29.6.2017 (OKM/22/010/2017)

STM:N LAUSUNTO

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi opintotukilain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan lasta huoltavien opiskelijoiden toimeentulon parantamiseksi opintorahaan 75 euron huoltajakorotusta, johon olisi oikeus opintorahaa saavalla alaikäisen lapsen huoltajalla. Huoltajakorotusta ei otettaisi tulona huomioon asumistuessa eikä määrättäessä varhaiskasvatuksen maksuja tai kotihoidon tai yksityisen tuen hoitolisää. Lisäksi esitysluonnoksessa ehdotetaan ajankohtaisten koulutustarpeiden muutosten sekä oppilaitoskohtaisten erityispiirteiden huomioonottamista opintotukioikeuden, päätoimisen opiskelun, opintotukiajan pidennyksen ja lukuvuoden tukikuukausien ehdoissa. Sosiaali- ja terveysministeriö keskittyy lausunnoissaan huoltajakorotuksen arviointiin.

Esitysluonnoksen tavoite parantaa perheellisten opiskelijoiden taloudellista tilannetta huoltajakorotuksella on kannatettava. Esitysluonnoksen mukaan huoltajakorotukseen on oikeus alle 18-vuotiaan lapsen huoltajalla. Lapsen huoltajalla tarkoitetaan esitysluonnoksen mukaan lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain (361/1983) mukaisia huoltajia. Sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen mukaan olisi syytä vielä arvioida, olisiko korotus tarkoituksenmukaista sitoa huoltajuuden sijasta lapsen elatusvelvollisuuteen. Lasta kohtaan elatusvelvollinen henkilö ei ole aina lapsen huoltaja. Jos korotus olisi sidottu huoltajuuteen, olisivat lapset niissä perheissä, joissa vanhemmat ovat eronneet ja huoltajana on vain toinen vanhemmista, epätasa-arvoisessa asemassa ns. ydinperheisiin nähden.

Ehdotetun opintotukilain 13 §:n mukaan opintorahan huoltajakorotus maksettaisiin Kelalle elatustuen korvauksena ajalta, jona lapselle maksetaan elatustukilain mukaista elatustukea sen vuoksi, että opintorahan saaja on laiminlyönyt lapsen elatusvelvollisuuden. Ehdotettu 13 § edesauttaa elatustukien takautumissaatavien perinnän onnistumista.

Opintorahan ja sairausvakuutuslain mukaisten päivärahojen tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain mukaisen kuntoutusrahan yhteensovittamisen osalta sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole huomautettavaa esitysluonnokseen. Esitysluonnoksessa ei esitetä muutoksia olemassa olevaan opintorahan ja sairausvakuutuslain mukaisten päivärahojen tai kuntoutusrahan keskinäiseen yhteen sovittamiseen.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan myös muutettavaksi yleisestä asumistuesta annetun lain 15 §:ää niin, että opintorahan huoltajakorotusta ei otettaisi huomioon asumistukea laskettaessa. Sosiaali- ja terveysministeriö pitää ehdotusta tarkoituksenmukaisena ottaen huomioon esityksen tavoite opiskelijoiden taloudellisen tilanteen turvaamisesta.

Muilta osin sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole huomautettavaa esitysluonnokseen.

Kansliapäällikkö

Päivi Sillanaukee

Neuvotteleva virkamies

Sanna Pekkarinen

TIEDOKSI

STM Kirjaamo

